

Rehabilitatie & Sociale Contacten

Werken aan Sociaal Isolement & Eenzaamheid

Lectoraat Rehabilitatie, Groningen
3 december 2015

Annemarie Zijlstra, Kenniskring Lectoraat Rehabilitatie - Promens Care,
Stichting Rehabilitatie '92
annemarie.zijlstra@promens-care.nl

In deze bijdrage

Oefening Eenzaamheid ← → Sociale contacten

- WMO uitgangspunten
- Psychische kwetsbaarheid en eenzaamheid
- IRB in de wijk
- Wonen, werken, leren en sociale contacten

Groep A

'Ik zoek een persoon'

Maak in 2-tallen een *verlanglijstje* over de persoon die je zoekt.

Eigenschappen, voorkeuren, belangstelling, opvattingen/waarden, feiten: leeftijd, m/v, woonplaats etc.

Groep B

'Ik zoek een groep, club of vereniging'

Maak in 2-tallen een *verlanglijstje* van de groep, club of vereniging die je zoekt.

Type activiteit, soort leden, sfeer, doel, kosten, waar, wanneer, hoe vaak, vereiste inzet, etc.

Uitwisselen antwoorden

Wmo

De Wmo is er op gericht om mensen met beperkingen als volwaardige burgers mee te laten doen in de samenleving

WMO uitgangspunten

- *Doelgroep-denken* loslaten → 'kwetsbare burgers'
- Gebruik maken van Eigen Kracht
- Versterken van Wederkerigheid
- Ontwikkelen van Participatie

Van Awbz naar Wmo

Awbz:

Hulpverlening

Patiënt /cliënt

Gedrags-
verandering

Wmo:

Participatie

Wijkbewoner /
dorpsgenoot

Functioneren in
rollen

Psychische kwetsbaarheid en eenzaamheid

INDIGO (2009)

Ervaren nadelen door mensen met schizofrenie:

- relatie met familie (54%)
- persoonlijke privacy (48%)
- persoonlijke veiligheid (46%)
- het krijgen en behouden van vrienden (44%)
- nadeel van diagnose schizofrenie (40%)
- relatie met burens (36%)
- Solliciteren of opleiding volgen (68%)
- Nauwe persoonlijke relatie beginnen (56%)
- Gemedend worden door mensen die diag. kennen (62%)
- Geen contact met mensen buiten de GGZ (80%)

Psychische kwetsbaarheid en eenzaamheid

ASPEN(2012)

Ervaren nadelen door mensen met een depressie:

- 79% van de respondenten ervaart discriminatie op ten minste één levensdomein
- 37% van hen had het zoeken naar een intieme persoonlijke relatie opgegeven
- 25% van hen was gestopt met solliciteren
- 20% van hen was gestopt met actief zoeken naar een opleiding of training

Kwetsbare burger

Weinig contacten / klein sociaal netwerk

Kleine beurs door geen/laag betaald werk

+

Vergroot kans op
sociaal isolement, eenzaamheid

Waar ontmoet men nieuwe mensen?

Volgorde m.n. afhankelijk van leeftijd

- School/opleiding
- Werk
- Vrije tijd (sport, vereniging, uitgaan, vakantie)
- Familie
- Via ouderrol
- Buurt

Mensen met beperkingen (proberen te) participeren in de wijk (en daar buiten)

Participeren doe je zelf,
anderen kunnen dit ondersteunen
(je kunt niet *geparticipeerd worden*)

Participeren doe je in **rollen**

"Heb je lekker gebiljart in het
buurthuis?"

"Hoe was het om bij je buurvrouw op
bezoek te gaan?"

"Kon je het vrijwilligersloket makkelijk
vinden?"

en niet:

"Heb je fijn geparticipeerd?"

"Participeren in rollen"

Bij rollen horen activiteiten

Wel een rol, geen activiteit: risico op
eenzaamheid

Participatie = de gewenste *overall*
uitkomst voor kwetsbare burgers

Participatie in rollen

Om te kunnen vaststellen wat mensen
zelf kunnen, wat het netwerk kan
bijdragen en wat men aan professionele
ondersteuning nodig heeft is het
belangrijk dat de burger zelf zijn/haar
eigen participatiedoelen formuleert

Individuele Rehabilitatie Benadering

=
een gereedschapskist

om die rollen te helpen realiseren

Missie IRB

MENSEN MET LANGDURIGE EN ERNSTIGE
BEPERKINGEN BEGELEIDEN BIJ HET KIEZEN,
VERKRIJGEN EN BEHOUDEN VAN **SOCIALE**
ROLLEN IN DE OMGEVING VAN EIGEN KEUZE
MET ZO MIN MOGELIJK
PROFESSIONELE HULP

Uitgangspunt IRB: Bondgenootschap

In de eerste plaats uitgaan van
wat de burger/cliënt met ons en
anderen verbindt, en niet van
datgene wat hem van ons en
anderen onderscheidt

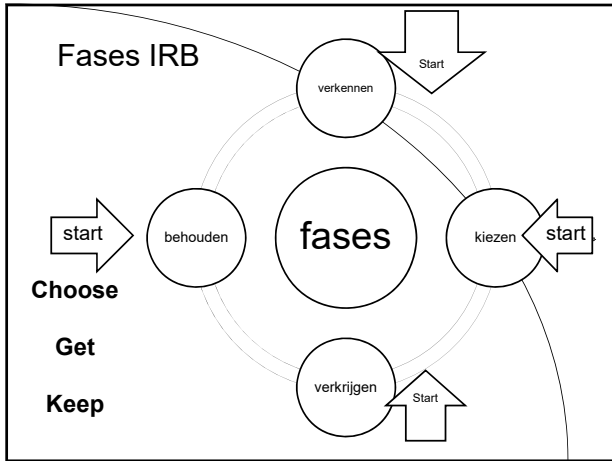
Terreinen IRB

Wonen

Werken

Leren

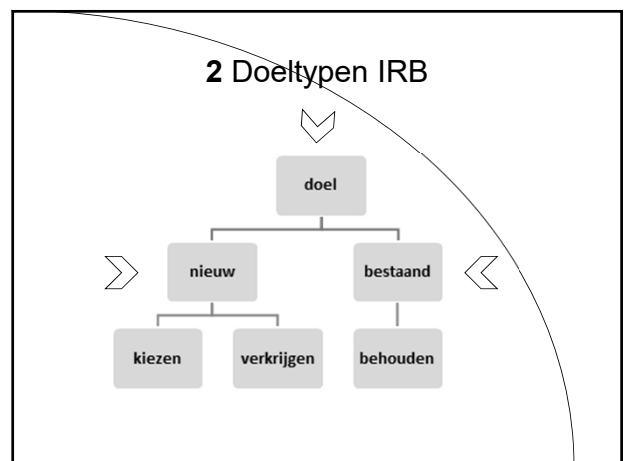
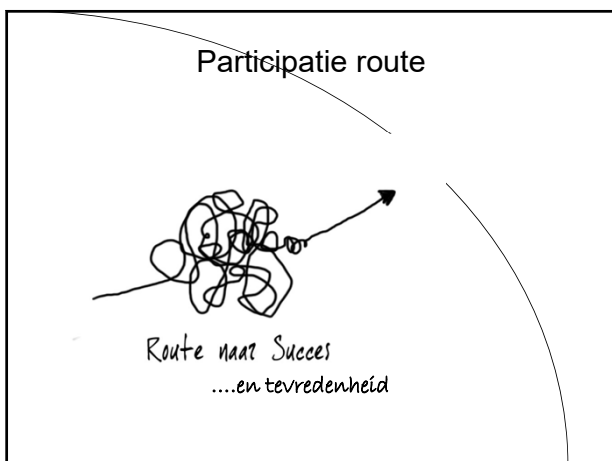
Sociale Contacten

Fases IRB

Werken met de IRB is geen stappenplan van A naar B naar C enz.

Het vertrekpunt is daar waar de persoon zich bevindt.

Startpunt rehabilitatie

Wens/ontevredenheid van de persoon
zelf kán aanleiding zijn tot doel

Wens/ontevredenheid:

Ik wil:

- *me meer thuis voelen in de wijk,*
- *andere of meer vrienden,*
- *minder eenzaam zijn,*
- *meer te doen hebben in mijn vrije tijd,*
- *betere familiecontacten*
- *een levenspartner of intieme relatie*

Realiseren wensen?

Door er doelen van te maken, maar
we hebben niet alle wensverwerking
in de hand!!

Voorbeeld:

“ ik wil een levenspartner”

hier is geen gegarandeerde procedure
voor.....

Wel: bemiddelingsbureau van voorkeur
zoeken, stappen ondernemen

Voorbeeld rehabilitatie doelen wijkbewoners

Ik wil lid worden van voetbalclub Achilles '98
in Assen met ingang van januari 2016

Ik wil vrijwilliger worden bij dak- en
thuislozen opvang 'Het Ommeland' van Het
Kopland in Groningen vanaf maart 2016

Ik wil bardiensten gaan doen bij buurthuis
XXX in Emmen vanaf maart 2016.

Wat valt hier op?

Doel bevat a.h.w. een adres: een concrete plaats in een concrete omgeving

Bij *wensen* op het terrein van sociale contacten ontbreken dit soort concrete onderdelen veelal

Ik wil andere vrienden, minder eenzaam zijn, meer te doen hebben in mijn vrije tijd, betere familiecontacten, intieme relatie

Voorbeelden sociale rollen

- Vriend
- Dochter
- Buurman
- Clublid
- Vrijwilliger
- Buurthuisbezoeker
- Opa

sociale rol + activiteit

● 1 Vriend	1 naar de film, sporten
● 2 Dochter	2 ouders bellen
● 3 Buurman	3 kletspraatje, bbq
● 4 Clublid voetbal	4 naar training gaan
● 5 Vrijwilliger	5 vergaderen met andere vrijwilligers
● 6 Buurthuisbezoeker	6 bijjarten met Kees
● 7 Opa	7 oppassen op kleinkind

Werkwijze IRB

Terrein-keuze

Burgerrol + omgeving

(van eigen voorkeur/keuze)

Vaardigheden + Hulpbronnen

Wat moet ik kunnen

Wat wil ik kunnen

Welke steun is nodig?

Succes

+

Tevredenheid

Terrein Sociale Contacten

Stap1: Netwerk in beeld & interpretatie: +, -, ±

Stap 2: <u>Gaat het over het</u> Nieuwe persoon	<u>vinden of</u> <u>ont</u> Nieuwe groep of club	<u>moeten van:</u> Bestaande contacten verbeteren
---	--	--

Via Bemiddeling of via Activiteiten? evt. *ander terrein* → *werk, leren*

Verkennen en kiezen	Verkennen en kiezen	Vaardigheden en steun
Vaardigheden en steun	Vaardigheden en steun	Soms andere keuze → nieuw doel

Terug naar de oefening;
link met werkwijze

Discussie / Vragen?

Bedankt voor jullie aandacht!